

Dokument na schôdzu

B9-0042/2019

16.9.2019

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe otázky na ústne zodpovedanie B9-0051/2019

v súlade s článkom 136 ods. 5 rokovacieho poriadku

o patentovateľnosti rastlín a procesov, ktoré sú v podstate biologické
(2019/2800(RSP))

**Martin Buschmann, Sandra Pereira, Nikolaj Villumsen,
Konstantinos Arvanitis, Anja Hazekamp, Manuel Bompard,
Pernando Barrena Arza, Anne-Sophie Pelletier, Leila Chaibi,
Mick Wallace, Manon Aubry, Dimitrios Papadimoulis, Stelios Kouloglou**
v mene skupiny GUE/NGL

Uznesenie Európskeho parlamentu o patentovateľnosti rastlín a procesov, ktoré sú v podstate biologické (2019/2800(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Európsky patentový dohovor (EPD) z 5. októbra 1973, najmä na jeho článok 53 písm. b),
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 98/44/ES zo 6. júla 1998 o právnej ochrane biotechnologických vynálezov¹, najmä na jej článok 4, v ktorom sa uvádza, že produkty získané procesmi, ktoré sú v podstate biologické, nie sú patentovateľné,
- so zreteľom na článok 2 ods. 2 a odôvodnenie 33 smernice 98/44/ES, v ktorých sa uvádza, že spôsob výroby rastlín alebo zvierat je v podstate biologický, ak pozostáva výlučne z prirodzených javov, ako sú kríženie alebo selekcia,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. mája 2012 o patentovaní základných biologických procesov²,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. decembra 2015 o patentoch a právach šľachtiteľov rastlín³,
- so zreteľom na rozhodnutie veľkého sťažnostného senátu Európskeho patentového úradu (EPÚ) z 25. marca 2015 vo veci G2/12 (týkajúcej sa rajčiakov jedlých) a veci G2/13 (týkajúcej sa brokolice),
- so zreteľom na oznámenie Komisie C/2016/6997 z 8. novembra 2016 o niektorých článkoch smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/44/ES o právnej ochrane biotechnologických vynálezov,
- so zreteľom na rozhodnutie správnej rady Európskej patentovej organizácie (EPO) z 29. júna 2017, ktorým sa menia články 27 a 28 vykonávacích predpisov k Európskemu patentovému dohovoru (CA/D 6/17),
- so zreteľom na rozhodnutie technického sťažnostného senátu EPÚ z 5. decembra 2018 vo veci T 1063/18,
- so zreteľom na otázku na ústne zodpovedanie Komisii o patentovateľnosti rastlín a ich vytvárania v podstate biologickými spôsobmi (O-000026/2019 – B9-0051/2019),
- so zreteľom na článok 136 ods. 5 a článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,

¹ Ú. v. ES L 213, 30.7.1998, s. 13.

² Ú. v. EÚ C 261E, 10.9.2013, s. 31.

³ Ú. v. EÚ C 399, 24.11.2017, s. 188.

- A. keďže prístup k biologickému rastlinnému materiálu, ktorý zahŕňa znaky rastlín, je absolútne nevyhnutný na podporu vývoja nových odrôd s cieľom zabezpečiť celosvetovú potravinovú bezpečnosť, bojovať proti zmene klímy a zabrániť vzniku monopolov v odvetví šľachtenia zvierat a rastlín, čím sa zabezpečí viac príležitosti pre poľnohospodárov;
- B. keďže šľachtenie rastlín je proces, ktorý vykonávajú poľnohospodári a poľnohospodárske spoločnosti už od počiatku poľnohospodárstva; keďže odrody rastlín a plemená zvierat, ako aj metódy šľachtenia, sú dôležité pre genetickú rozmanitosť;
- C. keďže šľachtenie rastlín v ich prirodzenom prostredí je nevyhnutné najmä ako prostriedok na prispôsobenie sa dôsledkom zmeny klímy na počasie a hygrometrické podmienky, ako aj výskytu nových parazitov a epidémiám nových ochorení rastlín; keďže to si vyžaduje voľný prístup poľnohospodárov a šľachtiteľov semien k šľachtiteľskému materiálu;
- D. keďže podľa článku 4 smernice 98/44/ES a článku 53 písm. b) EPD nie sú odrody rastlín a plemená zvierat a procesy, ktoré sú v podstate biologické, na výrobu rastlín a zvierat patentovateľné;
- E. keďže v marci 2015 veľký sťažnostný senát EPÚ vo veci G2/12 (týkajúcej sa rajčiakov jedlých) a veci G2/13 (týkajúcej sa brokolice) rozhodol, že takéto biologické produkty sú patentovateľné a nie sú v rozpore s článkom 53 písm. b) EPD, ktorý neumožňuje patentovanie procesov, ktoré sú v podstate biologické;
- F. keďže Komisia v novembri 2016 prijala oznámenie o niektorých článkoch smernice 98/44/ES so zreteľom na patentovateľnosť rastlín a zvierat získaných procesmi, ktoré sú v podstate biologické, a zaujala postoj, v súlade so zámerom zákonodarcu EÚ, že takéto rastliny a zvieratá nemôžu byť podľa smernice patentovateľné;
- G. keďže v júni 2017 správna rada EPÚ rozhodla, že udeľovanie patentov nebude možné v prípade rastlín a zvierat získaných konvenčným šľachtením alebo vyrobených bez použitia génového inžinierstva;
- H. keďže v decembri 2018 technický sťažnostný senát EPÚ oznámil, že jedno z jeho posledných pravidiel, ktoré zakazuje udeľovanie patentov na rastliny alebo zvieratá, ktoré boli získané výlučne procesom, ktorý je v podstate biologický, je v rozpore s článkami uvedenými v EPD;
- I. keďže EPÚ pri viacerých príležitostiach nerešpektoval a oslabil zákazy stanovené v EPD a smernici 98/44/ES;
- J. keďže v EÚ sa v posledných rokoch podáva množstvo patentových prihlášok na rastliny a zvieratá, medzi ktorými sa neustále zvyšuje počet patentov na rastliny pochádzajúce z tradičného šľachtenia – nie z genetického inžinierstva; keďže doteraz bolo podaných viac ako 1 600 takýchto prihlášok a bolo udelených približne 220 patentov;
- K. keďže nové rozhodnutie technického sťažnostného senátu EPÚ potenciálne vytvorilo situáciu, ktorá môže byť výhodná pre veľké nadnárodné spoločnosti, ako sú Bayer-

Monsanto, Syngenta a BASF, ktoré sa zameriavajú na monopolizáciu semien a rastlín, a preto majú kontrolu nad základnými zdrojmi na výrobu potravín prostredníctvom patentových práv;

- L. keďže je naliehavo potrebné, aby EPÚ so zreteľom na právne nejasný stav objasnil rozsah a výklad svojich pravidiel; keďže treba zaručiť zákaz patentovania odrôd rastlín a plemien zvierat;
 1. vyjadruje znepokojenie nad tým, že nedávne rozhodnutie technického s'ťažnostného senátu EPÚ vo veci G3/19 by mohlo viesť k zvýšeniu počtu patentov udelených EPÚ na prirodzené znaky prítomné v nových odrodách, alebo ktoré sa do nich zavedú v podstate biologickými procesmi, ako je kríženie a selekcia;
 2. zdôrazňuje, že rozhodnutie technického s'ťažnostného senátu EPÚ z decembra 2018 vo veci G3/19 je v rozpore s predchádzajúcim rozhodnutím správnej rady EPO z júna 2017, v ktorom sa uvádza, že rastliny a zvieratá získané výlučne procesom, ktorý je v podstate biologický, už nebudú patentovateľné;
 3. vyzýva EPÚ, aby dodržiaval európsky patentový dohovor, ktorý je základom európskeho patentového práva a vylučuje patentovateľnosť rastlín a zvierat;
 4. vyjadruje rozhodný nesúhlas s patentovaním živých procesov vrátane rastlín a zvierat; zdôrazňuje, že patenty udeľované EPÚ na rastliny a zvieratá a procesy, ktoré sú v podstate biologické, podporujú koncentráciu trhu, slúžia na presadzovanie nespravodlivých monopolných práv a v konečnom dôsledku ohrozujú poľnohospodársku biodiverzitu ekosystémov a schopnosť systémov výroby potravín prispôbiť sa výzvam vyplývajúcim zo zmeny klímy;
 5. ostro kritizuje vnútorný rozhodovací proces EPÚ a jeho konanie, ktoré sa uskutočňujú bez demokratickej a politickej kontroly a bez akýchkoľvek nezávislých kontrol alebo priestoru pre účasť verejnosti;
 6. zdôrazňuje, že pravidlá EPÚ týkajúce sa patentov na produkty získané procesmi, ktoré sú v podstate biologické, sú založené prevažne na triviálnych technických charakteristikách a predstavujú zneužitie patentového práva, pričom sa používajú ako nástroje na spreneveru, ktoré menia poľnohospodárske zdroje potrebné na každodennú produkciu potravín, na tzv. duševné vlastníctvo len niekoľkých veľkých spoločností, čo ohrozuje celosvetovú potravinovú bezpečnosť a regionálnu potravinovú sebestačnosť;
 7. naliehavo vyzýva EPÚ, aby objasnil svoje pravidlá v tejto záležitosti, pretože v súčasnosti sa očakáva rozhodnutie v prípade viacerých patentových prihlášok týkajúcich sa výrobkov získaných procesmi, ktoré sú v podstate biologické; zdôrazňuje, že udeľovanie patentov na výrobky získané procesmi, ktoré sú v podstate biologické, úplne narúša zákazy stanovené v európskom patentovom práve;
 8. vyzýva veľký s'ťažnostný senát EPÚ, aby kladne zodpovedal na dve otázky, s ktorými sa naň obrátil predseda EPÚ v postúpení právnej otázky (článok 112 ods. 1 písm. b) EPD);
 9. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby na účely šľachtenia rastlín zabezpečili Úniu

zaručený prístup k materiálu získanému procesmi, ktoré sú v podstate biologické, na šľachtenie rastlín a zvierat a jeho využívaniu tak, aby nedochádzalo k interferenciám s postupom zaručujúcim úplnú výnimku pre šľachtiteľov a práva poľnohospodárov;

10. vyzýva Komisiu, aby v nadväznosti na závery svojho oznámenia o niektorých článkoch smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/44/ES o právnej ochrane biotechnologických vynálezov⁴ predložila písomné vyhlásenie veľkému sťažnostnému senátu EPÚ týkajúce sa prípadu G3/19 o patentovaní rastlín získaných výlučne procesmi, ktoré sú v podstate biologické, s cieľom zabezpečiť, aby výrobky, ktoré sú výsledkom prírodných procesov, neboli patentovateľné;
11. vyzýva členské štáty EPO a všetky strany EPD, aby podnikli rozhodné kroky s cieľom zastaviť udeľovanie ďalších patentov na rastliny a zvieratá a posilniť existujúce zákazy;
12. vyzýva Komisiu, aby sa v rámci mnohostranných diskusií o harmonizácii patentového práva venovala otázke vylúčenia procesov, ktoré sú v podstate biologické, z patentovateľnosti;
13. vyzýva Komisiu, aby predložila správu o vypracovaní a vplyve patentového práva v oblasti biotechnológie a genetického inžinierstva, ako sa to požaduje v článku 16 písm. c) smernice 98/44/ES a ako to požadoval Európsky parlament vo svojom uznesení z 10. mája 2012 o patentovaní základných biologických procesov⁵;
14. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, členským štátom a Európskemu patentovému úradu.

⁴ Ú. v. EÚ C 411/03, 8.11.2016, s. 3.

⁵ Ú. v. EÚ C 261E, 10.9.2013, s. 31.